

LITERÁRNÍ REŠERŠE III – Vývoj etap územního uspořádání na území dnešní ČR od r. 1850 do současnosti

Zpracoval: Jáč Ivan

TUL 2012

Předkládaný výstup byl zpracován s podporou projektu Technologické agentury ČR ev.č. TD 010029 „Vymezení subregionů pro rozlišení a řešení sociálních a ekonomických disparit“.

Osnova

1. Stručná charakteristika a geneze vzniku obcí na území České republiky od „prvotní“ reformy z roku 1850.	3
1.1 Obec jako samosprávná jednotka	3
1.2 Obec s pověřeným obecním úřadem	4
1.3 Správní působnost	4
1.4 Obec s rozšířenou působností	4
1.5 Správní obvody rozšířené působnosti	5
1.6 Cíle správní reformy	5
1.7 Věcné vymezení působnosti	6
2. Slučování a rozlučování obcí od roku 1850	6
3. O úpravě názvosloví obcí	9
4. Hodnocení působení obcí s RP	11
Pět let obcí s rozšířenou působností	11
Valašské Klobouky	12
Sedlčany	12
Bílovec	13
Černošice.....	13
Závěr	14
5. Příklad: Obec s pověřeným obecním úřadem (POU) Český Dub	15
Historie města	15
6. „Historický omyl“ o významu Českodubska – jako zásobitele zemědělských produktů pro Podještědí a město Liberec	17

1. Stručná charakteristika a geneze vzniku obcí na území České republiky od „prvotní“ reformy z roku 1850.

1.1 Obec jako samosprávná jednotka

Obce jako samosprávné jednotky vznikly v rámci reformy v roce 1850, kdy byla zákonem ze 17. března 1849 zrušena dosavadní panství a vrchnostenské zřízení a nejnižší jednotkou správy se staly obce /1/,/2/. Po druhé světové válce a za komunistického režimu v souvislosti se zřízením národních výborů obce ztratily faktickou právní subjektivitu, třebaže i nadále existovaly formálně volené obecní orgány. Postavení obcí definoval československý ústavní zákon o národních výborech (12/1954 Sb.) a zákon o národních výborech, 13/1954 Sb., později 65/1960 Sb. a 69/1967 Sb.

Podle § 2 odst 4 zákona č. 13/1954 Sb., § 13 odst. 6 zákona č. 65/1960 Sb. a podle § 9 zákona č. 69/1967 Sb. mohl být rozhodnutím nadřízeného (zpočátku krajského, později okresního) národního výboru zřízen jeden společný MNV pro několik obcí. Podle zákona z roku 1954 rozhodoval krajský národní výbor, který byl povinen zjistit stanovisko zúčastněných obcí. Novější zákony umožňovaly takové rozhodnutí pouze na návrh dotčených MNV a „se souhlasem obyvatel“ (1960) či „se souhlasem občanů“ (1967). Obce sloučené pod společný MNV zůstávaly teoreticky i nadále obcemi, fakticky však později byl považován za obec celý správní obvod MNV, což však vzhledem k neexistenci právní subjektivity obcí byl pouze terminologický problém.

Zákonem ČNR č. 49/1982 Sb. byl novelizován § 9 zákona o obcích tak, že krajský národní výbor mohl určit některé obce jako tzv. střediskové obce, tedy obce, jejichž místní národní výbor měl tzv. rozšířenou působnost, a to i pro blízké obce, které střediskovými obcemi nebyly.

Zákonem České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), byla ke dni voleb obnovena právní subjektivita obcí a byla rozlišena samostatná a přenesená působnost obcí. Obcemi jsou podle tohoto zákona územní celky, které byly obcemi ke dni nabytí jeho účinnosti, a obce nově vzniklé podle tohoto zákona. Práva a povinnosti místních a městských národních výborů přešly ke dni nabytí účinnosti zákona na obce, v nichž měly tyto národní výbory sídlo. Obcemi přidruženými pod společný MNV se sídlem v jiné obci se zákon č. 367/1990 Sb. speciálně nezabývá a nezmiňuje je. Další změny přinesl nový zákon o obcích, 128/2000 Sb. Zatímco zákon z roku 1990 definoval obec jako územní celek, zákon z roku 2000 jako územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek. Postavení Prahy jako obce je upraveno samostatným zákonem.

V roce 2008 a od 1. ledna 2009 měla Česká republika 6244 obcí a 5 vojenských újezdů /2/, které v rozporu s článkem 99 Ústavy ČR a článkem 21 Listiny základních práv a svobod nejsou začleněny do obcí. Od 1. ledna 2010 měla Česká republika 6245 obcí. Od 1. ledna 2011 má Česká republika 6246 obcí. /3/

Zdroj: /1/ http://cs.wikipedia.org/wiki/Slučování_a_rozlučování_obcí_od_r._1850

/2/ ROUBÍK, Fr.: Ke vzniku správního rozdělení Čech roku 1850. Sborník archivu ministerstva vnitra republiky Československé, 11, 1938
/3/ http://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_obcí_v_Česku.

1.2 Obec s pověřeným obecním úřadem

Pověřený obecní úřad je obecní úřad, který v rámci přenesené působnosti vykonává na svém území státní správu v rozsahu přiznaném „obcím s pověřeným obecním úřadem“. Obvykle tuto státní správu vykonává také pro ostatní obce v okolí. Obec s pověřeným obecním úřadem se někdy označuje jako **obec II. typu** nebo **obec II. stupně** (obcí I. stupně je každá obec, obcí III. stupně obec s rozšířenou působností).

Pověřený obecní úřad rozhoduje v prvním stupni ve správním řízení o právech a právech stanovených povinnostech fyzických a právnických osob, pokud zákon nestanoví jinak.

Některé z pověřených obecních úřadů jsou zároveň i obecními úřady obcí s rozšířenou působností, z čehož vyplývají další působnosti státní správy.

Většina obcí s pověřeným obecním úřadem jsou města, výjimkami jsou například obce Jesenice (okres Praha-západ), Hlubočky, Kamenice (okres Praha-východ), Velká nad Veličkou či Osoblaha či Olbramov.

1.3 Správní působnost

Typickými působnostmi specifickými pro pověřené obecní úřady jsou působnost matričního úřadu a působnost stavebního úřadu.^[1]

Zdroj: ↑ Členění obcí podle rozsahu výkonu státní správy, Portál územního plánování, Ústav územního rozvoje

1.4 Obec s rozšířenou působností

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (tzv. **obcí III. stupně**) jsou mezičlánkem přenesené působnosti státní správy mezi krajskými úřady a obecními úřady. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají oproti ostatním obecním úřadům některé oblasti působnosti navíc, a to nejen pro svůj vlastní, základní správní obvod, ale zpravidla i pro další obce v okolí.

Po zrušení okresních úřadů (okresy jako územní jednotky stále existují) převzalo 1. ledna 2003 podle zákona č. 314/2002 Sb. zhruba 80 % jejich působnosti 205 obcí s rozšířenou působností (tzv. obce III. stupně, pravděpodobně všechny jsou městy a jejich obecní úřady jsou městskými úřady) v rámci II. etapy reformy územní veřejné správy, která proběhla ke konci roku 2002. Některé působnosti zrušených okresních úřadů však přešly naopak na krajské úřady (například činnost dopravních úřadů).

1.5 Správní obvody rozšířené působnosti

Obvody obcí s rozšířenou působností

Zdroj: *Seznam obcí s rozšířenou působností.*

Správní obvody rozšířené působnosti těchto obcí jsou vymezeny vyhláškou ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb.^[1] výčtem obcí, které do nich spadají. Zpravidla tvoří správní obvod rozšířené působnosti část okresu, ale v osmi případech je totožný s územím okresu (například správní obvod rozšířené působnosti Černošic je tvořen okresem Praha-západ). Protože území většiny dosavadních okresů bylo při této správní reformě rozčleněno do dvou až tří správních obvodů obcí s rozšířenou působností, jsou hovorově obvody rozšířené působnosti obcí III. stupně někdy označovány jako „**malé okresy**“.

Do roku 2006 některé správní obvody obcí s rozšířenou působností zasahovaly v rámci samosprávného kraje do více okresů. Podle vyhlášky 513/2006 Sb., která nabyla účinnosti 1. ledna 2007, se hranice okresů změnila tak, že již správní obvod žádné obce s rozšířenou působností nezasahuje mimo vlastní okres.

Kromě městských úřadů obcí s rozšířenou působností, existují tzv. pověřené obecní úřady (obce II. stupně), kterých je celkem 389. V některých případech jsou správní obvody jejich tzv. pověření totožné se správním obvodem jejich rozšířené působnosti, v jiných případech se správní obvod rozšířené působnosti dělí na několik správních obvodů pověřených obecních úřadů.

1.6 Cíle správní reformy

Základním cílem reformy územní veřejné správy byla její decentralizace a dekoncentrace. Proto byly přesunuty kompetence veřejné správy, které dosud měly státní správní úřady (tj. především okresní úřady) na samosprávné celky, ať již do jejich samostatné působnosti nebo přenesené působnosti státní správy.

Pro přenos působností byla zvolena následující kritéria:

- lepší dostupnost
- počet obyvatel správního obvodu cca 15 000
- přenos prvoinstančního rozhodování na co nejnižší možnou úroveň veřejné správy
- četnost vydaných prvoinstančních rozhodnutí na jednotlivých úsecích státní správy
- efektivnost, kvalita a hospodárnost výkonu veřejné správy na příslušném stupni
- náročnost přenášených působností na kvalifikovanost zaměstnanců v úřadu

Problematické je, že obce vykonávají rozšířenou přenesenou působnost současně jak pro území, jehož obyvatelé zastupitelstvo této obce volili, tak pro území, jehož obyvatelé na jeho složení nemají vliv, což může vést ke střetu zájmů.

1.7 Věcné vymezení působnosti

Obecně je rozšířená působnost vybraných obcí vymezena v § 66 a § 61 odst. c), § 11 odst. 2 a dalších ustanoveních zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Věcně je rozšířená působnost vymezena v mnoha speciálních zákonech. Obce s rozšířenou působností vykonávají například následující agendy přenesené státní působnosti:

- evidence obyvatel,
- vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů,
- živnostenské oprávnění,
- výplata sociálních dávek,
- sociálně-právní ochrana dětí
- péče o staré a zdravotně postižené,
- vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochrana životního prostředí,
- státní správa na úseku lesů, myslivosti a rybářství
- doprava a silniční hospodářství (evidence motorových vozidel, silniční správní úřad, stanovení místní úpravy provozu dopravním značením na silnicích II. a III. třídy a místních komunikacích, pověření osob k zajištění přechodu školních dětí, evidence bodů za přestupky v silničním provozu, dopravní úřad pro městskou autobusovou dopravu a taxislužbu atd.) - netýká se výkonu funkce vlastníka místních komunikací, práva ke stanovení podmínek pro provozování taxislužby a práva vyjádřit se k žádosti o licenci na autobusovou dopravu, které spadají do samostatné působnosti obcí.

2. Slučování a rozlučování obcí od roku 1850

Na základě josefínského katastru z konce 18. století bylo prováděno kolem roku 1840 zpracování map stabilního katastru. Tehdy bylo na Moravě a ve Slezsku naměřeno 3 724 osad (r. 1930 to bylo 3 326 obcí) s rozlohou 27 375 km² (r. 1930 byla rozloha 26 804 km²).

V uvedených číslech, která přinesl stabilní katastr, jsou obsaženy již změny vzniklé slučováním nebo rozlučováním obcí josefínského katastru. V podstatě bylo sice stanoveno, že rozdělení země se má přidržovat obcí josefínského katastru, ale ve skutečnosti došlo ke značným změnám, které se týkaly velkých obcí, často o několika osadách. Které z nich měly větší rozlohu než 250 čtvereč. jiter a tvořily uzavřený celek, staly se samostatnými katastrálními obcemi. Ke slučování dvou sousedních osad došlo v tom případě, když v josefínském katastru katastrální obec měřila méně než 250 jiter, nebo když pozemky obou vesnic byly příliš prostoupeny vzájemnými enklávami, takže nebylo možno utvořit opravdové celky.

Z hlediska právního o slučování a rozlučování obcí lze hovořit až po vydání obecního zákona z 17. března 1849, kdy se nejnižší jednotkou politické správy staly od roku 1850 obce. Ale až teprve v roce 1854 na jeho základě byla po schválení císařem vyhlášena ministerstvy vnitra, práv a financí **politická a soudní organizace** korunních zemí zveřejněná jednak v říšském zákoníku (ř. z.) a jednak ve Věstníku vlády zemské pro Markrabství moravské (z. z.).

Čechy: 19. 10. 1854 č. 274 ř. z.

Morava: 21. 4. 1854 č. 103 ř. z., č. 89 odd. I. z. z.

Slezsko: 21. 4. 1854 č. 104 ř. z.

Postřehy k „nekonečnému a trvalému“ procesu změn ve velikosti a struktuře obcí ! (pozn. autora)

... následující text poukazuje na historické procesy upravující jak velikost obcí, tak i jejich složení a příslušnost k vyšším samosprávným celkům včetně úpravy názvů. V těchto nejen historických úpravách (první se odehrála již několik roků (18) po vydání zákona z 17.3.1849 c. a k. administrativou) bylo v průběhu následných desetiletí a staletí „trvale“ pokračováno a různé úpravy ve vymezení a příslušnosti obcí k vyšším stupňům byly často měněny a dokonce vráceny na původní stavy.

V těchto zásadách do „členění“ stávajícího územně administrativního uspořádání lze s jistým zjednodušujícím přístupem vymežit dvě hlavní příčiny (zdroje) těchto „úprav“ a to:

- násilné a režimní změny
- snaha o zefektivnění a lepší dostupnost (nejen geografická) pro občany nově vymezených „obcí – útvarů“, viz podkap. 1.2 a 1.4 tohoto textu

V dalším pokračování postřehů „o nekonečném a trvalém“ procesu změn... lze vymežit některé historické milníky s přibližnou datací :

- 1) K prvnímu a také nejrozsáhlejšímu rozlučování obcí v okrese došlo v roce **1867**. Celkem tehdy vzniklo 29 nových obcí , [1] pozn. autora - *příklad moravského okresu Nové Město na Moravě*
- 2) **Po roce 1918** docházelo ke změnám různých zákonů platných v předchozím období, i pravidla slučování a rozlučování obcí byla měněna, posledním zákonem byl **z. č. 405/1922 Sb. z. a n.**, podle něhož **byla ke slučování a rozlučování obcí, změnám hranic obcí a okresů zmocněna vláda**. Zúčastněné strany měly možnost se k navrženému opatření vyjádřit.
- 3) K podstatné změně ve správní organizaci došlo **26. září 1940**, kdy nařízením protektorátní vlády **č. 389/1940 Sb.** bylo od 1. listopadu 1940 pod správu Okresního úřadu v Novém Městě na Moravě připojeno 29 obcí soudního okresu Přibyslav a obce Česká Bělá, Cibotín, Macourov a Krátká Ves ze soudního okresu Havlíčkův Brod.
[2] *Pozn. autora – v důsledku anexe pohraničních okresů Přibyslav a Havlíčkův Brod*
- 4) Předválečný stav k 29. září 1938 byl obnoven **dekretem prezidenta republiky z 27. října 1945 č. 121/1945 Sb. z. a n.**, který řešil poválečnou územní organizaci správy vykonávanou novými národními výbory. V § 18 byl stanoven postup provádění územních změn obcí, a to slučováním, změnami vzájemných hranic obcí, rozdělováním obcí atd. Byl tak vlastně zakotven princip, že orgány státní správy (tj. okresní a zemské národní výbory a ministerstvo vnitra) mohou ve stanovených případech stanoveným způsobem zasahovat do územního uspořádání obcí a to platilo prakticky až do roku 1990.

5) **Zákon č. 280/1948 Sb. zřídil nově kraje** a v návaznosti na něj vládní **nařízení č. 3/1949 Sb. realizovalo s účinností od 1. února 1949 novou územní organizaci okresů**. Byla v nich opět vymezena působnost jednotlivých stupňů národních výborů při provádění územních změn. Otázky slučování, rozdělování obcí a podobně řešil ještě nově **zákon o národních výborech č. 13/1954 Sb. doplněný 9. prosince 1954 o zásady MV č. 295 Sbírky instrukcí pro výkonné orgány NV o vytváření a rušení obcí, změnách jejich hranic a dále pokyny pro vytváření jednoho MNV pro více obcí. Krajské národní výbory vytvářely a rušily obce** a měnily jejich hranice, před rozhodnutím si musely zjistit stanovisko zúčastněných obcí (§ 4, z. č. 13/1954 Sb.).

6) Zásadní změnu do správní organizace přinesl zákon **č. 36/1960 Sb. o územním členění státu**, na jehož základě vznikl k **1. červenci 1960** okres Žďár nad Sázavou tak, jak jej známe.

Už tento samotný akt přinesl první slučování obcí. Jen v bývalém okrese Bystřice nad Pernštejnem takto zaniklo 40 obcí, v okrese Žďár n. S. 17 obcí. Z našich budoucích obcí z okresu Tišnov zanikly 2 obce, z okresu Velká Bíteš 3 obce. I tak jsme byli největším okresem s počtem 222 obcí, které měly 119 osad, žilo zde 108 tisíc obyvatel. Celé akci předcházela úřední kolotoč schvalování na určených úrovních státní správy.

Dle § 16 z. č. 36/1960 Sb. mohl okresní národní výbor rozhodnout o vytvoření, zrušení nebo sloučení obcí na území svého okresu, pokud s tím souhlasily místní národní výbory a občané dotčených obcí. Krajský národní výbor vzal změnu na vědomí a byla vyhlášena ministerstvem vnitra úřední vyhláškou.

Celkem 103 obcí mělo méně jak 300 obyvatel, dalších 53 mělo 300 až 600 obyvatel. To přinášelo problémy s obsazením funkcí v národním výboru, přicházely problémy v JZD včetně jejich slučování, a tím vyvstaly i požadavky nadřazených orgánů na tomu odpovídající slučování obcí. O iniciativě „zdola“ zde nelze příliš uvažovat. Ačkoliv změny byly mnohdy víceméně nařízené okresními stranickými a státními orgány, úřední postup schvalování byl zachován. (*Prameny: fondy jednotlivých obcí, zápisy z jednání rady a plenárního zasedání MNV, f. ONV Žďár n. S. – zápisy z jednání rady a pléna, organizační odbor a odbor vnitřních věcí, které zajišťovaly provedení změn*).

Zákon doplnil Metodický pokyn č. 33 z 27. září 1961 Sbírky směrnic pro NV (částka 9), který k tomuto doslovně říkal:

„Provádět územní změny obcí nelze jen z hlediska zájmů části občanů nebo jen pro odstranění přechodných potíží, ale z důležitých zájmů, zejména pro další rozvoj výstavby obcí v souladu s plánovanou výstavbou okresu a důležitými zájmy obyvatelstva ... K slučování obcí se zpravidla přistupuje tam, kde obce svou zástavbou tvoří ve skutečnosti jeden celek nebo kde došlo ke sloučení JZD, přispěje-li sloučení obcí k dalšímu rozvoji zemědělské výroby a hospodářské a kulturní výstavbě obcí“.

7) Nový zákon o národních výborech **č. 69/1967 Sb.** (později v úplném znění č. 28/1972 Sb.) přinesl do vývoje státní správy především silící tendence ke zřizování místních národních výborů pro několik obcí.

Při sloučení MNV zůstala samostatnost obce zachována a výkon její správy zajišťovaly občanské výbory. Ty mohly z pověření pléna zajišťovat případně i výkon celé správy kromě rozhodování ve věcech státní správy

Při sloučení obcí ztratily tyto svou samostatnost, jako takové nebyly evidenčně vedeny a staly se místní částí sloučené obce. Výkon správy v nich byl zajišťován také formou

občanských výborů. Předsedové občanských výborů museli být členy rady místního národního výboru.

Sedmdesátá léta minulého století přinesla stálý tlak shora na integraci buď národních výborů, nebo obcí. V první etapě došlo na první případ. Souviselo to s rostoucími požadavky na výkon státní správy, nemožností mít v malých obcích uvolněné funkcionáře, ať předsedu nebo tajemníka, či účetní. Jestliže ještě v roce 1972 bylo 192 národních výborů, tak k 1. červenci 1975 jich bylo 171 a po dokončení tzv. **I. etapy integrace** jich v roce 1977 bylo 131. Počet obcí klesl proti roku 1960 jen o 25 na 197.

Že to nebyl jednoduchý proces, dosvědčuje například i to, že při počátečním projednávání návrhů na slučování projevívaly místní orgány souhlas ve 35 obcích, 17 dalších sdělilo zásadně záporná stanoviska. Naopak 7 jiných obcí, o nichž se původně neuvažovalo, o sloučení požádalo.

Další – druhá – etapa integrace na sebe nenechala dlouho čekat a tentokrát došlo na ztrátu samostatnosti obcí, které se tak staly se místními částmi obcí jiných. **K 1. červenci 1980** zbylo v okrese pouhých 52 národních výborů a obcí zůstalo 150. Integrace byla dokončena **k 1. lednu 1981**, kdy se sloučily poslední 4 obce (Chlumětín, Krásněves, Křoví a Věchnov) na konečných 146 obcí a 48 národních výborů. Ani to ještě neměl být definitivní konec. V roce 1988 se plánovalo další slučování národních výborů – jejich konečný počet měl být kolem dvaceti.

- 8) Změny ve společnosti, které přinesl **listopad 1989**, přinesly i změny ve struktuře obcí a národních výborů. Některé bývalé obce, které statut obce neztratily, žádaly o vytvoření vlastního samosprávného orgánu – místního národního výboru. Některé z místních částí žádaly o obnovení statutu obce.
- 9) Další vlna žádostí osamostatnění obcí přišla v roce 1991, kdy už v otázkách slučování a rozlučování obcí podle **z. č. 367/1990 Sb.**, o obcích, **na návrh obce rozhodovalo ministerstvo vnitra. K návrhu bylo třeba připojit návrh názvu nových obcí**

3. O úpravě názvosloví obcí

Do poloviny 19. století nebyla úředně uznaná jména, ustálené názvosloví. Ani nejstarší katastry – berní ruly z r. 1654, ani pozdější – tereziánský katastr z r. 1713, ani josefínský z r. 1785 neměly přesná a ustálená jména míst.

Když se na základě obecního zákona z 17. března 1849 nejnižší jednotkou politické správy staly od r. 1850 obce, jedním z práv, které obcím uznávala praxe rakouského ministerstva vnitra, bylo **právo obce na jméno**. Nejstarší všeobecná úprava místních jmen v Čechách, na Moravě a ve Slezsku pochází z roku 1854, kdy byla vyhlášena na základě obecního zákona politická a soudní organizace korunních zemí zveřejněná jednak v říšském zákoníku a jednak ve Věstníku vlády zemské pro Markrabství moravské.

Čechy: 19. 10. 1854 č. 274 ř. z.,

Morava: 21. 4. 1854 č. 103 ř. z., č. 89 odd. I. z. z.

Slezsko: 21. 4. 1854 č. 104 ř. z.,

A tato nařízení se pokládala za **pramen pro posuzování autenticity místních jmen** obcí.

Na základě těchto elaborátů byl pod č. 60 z 9. prosince 1854 odd. II. Věstníku vlády zemské pro království české vydán **Zevrubný popis rozdělení země království Českého**, šlo o nařízení zemské organizační komise. A i ten byl považován za autentické znění názvů obcí.

Jeho pozitivem bylo, že vycházel z Palackého „Popisu království českého“ z r. 1848 a přidržel se mnoha v něm uvedených českých pojmenování.

Na Moravě pak vyšla ve Věstníku vlády zemské v odd. II vyhláška č. 33 z 12. června 1854, což byl **tabelární přehled místních a katastrálních obcí** dle okresů, tedy přehled obcí a jejich osad. Úředníci si tehdy asi příliš hlavu nelámali přesným zněním názvů, protože v některých případech je rozdílná podoba názvu už jen v těchto prvních nařízeních – č. 89 a 33. Souviselo to i s dvojjazyčnými názvy obcí (Zvole – Zvola, něm. Zwola).

Změna názvu obce se povolovala jen na žádost obce samé na základě usnesení obecního zastupitelstva. **Právo rozhodovat** o přípustnosti požadované změny názvu obce **si vyhradilo rakouské ministerstvo vnitra** ve srozumění s ministerstvy spravedlnosti a financí po slyšení zemského výboru, vrchního zemského soudu a zemského finančního ředitelství. Souviselo to s tím, že změna názvu obce se dotýkala záznamů v pozemkových knihách a katastru daně pozemkové. K úřednímu nařízení nějaké změny názvu nedošlo. Důvod byl prozaický – když šlo o tzv. „**akt volného určení se obce**“, obec musela nést výlohy způsobené provedením změn v pozemkových knihách a katastru daní a dále zveřejněním vyhláškou v úředních listech. Na druhou stranu tento postoj rakouského ministerstva znamenal, že nebyla změněna jména obcí proti jejich vůli (např. nahrazení českých jmen německými).

Povolené změny byly zveřejňovány v zemském zákoníku v Čechách a v úředních Pražských novinách. Na Moravě to byl Věstník vlády zemské pro Markrabství moravské, později Zákony a nařízení zemská pro Markrabství moravské, později pro Moravu a v dalších předpisech, jak je uvedeno v souvislosti s vyhláškou slučování obcí.

Kromě těchto zákonných nařízení byla vydávána repertoria obcí, seznamy míst či lexikony obcí – např. v Čechách r. 1895, 1900, 1913, na Moravě – r. 1885, 1906. Názvy zde uvedené ale nebyly považovány za autentické, ač je vydávalo místodržitelství či státní statistický úřad.

Tato praxe trvala až **do roku 1918**. Obnovení samostatnosti a zřízení našeho vlastního státu přineslo i potřebu revize názvosloví měst, obcí a osad. Názvy obcí byly do té doby stanoveny dvojjazyčně – česky a německy. Žádosti o změny se množily, úřední cesta vázaná na postupný souhlas či slyšení četných úřadů byla velmi zdoluhavá. To zavedlo nakonec podnět k tomu, že dne 7. listopadu 1919 byla zřízena při ministerstvu vnitra **Stálá komise pro stanovení úředních názvů v republice Československé**. Byly v ní zastoupeny všechny zainteresované instance a při vzniku měla 23 členů. Ve své práci dbala na hlediska správní, historická, filologická i národní. Chtěla odstranit křivdy a nešvary z doby rakouské. Rozhodnutí pro úřední tvar jména byla někdy kompromisní. Zásadně ale ministerstvo nepostupovalo proti vůli obcí. Názvy nebyly měněny bez důležitých příčin. Komise dbala na to, aby její rozhodnutí měla vědeckou oporu.

Pro uplatnění výsledků práce této komise v praxi byl podstatný zákon č. 266 z 14. dubna 1920/ Sb., **o názvech měst, obcí, osad a ulic, jakož i označování obcí místními tabulkami a číslování domů**. Byl tím dán právní základ pro celkovou revizi i pro další práce a poprvé došlo k legislativní úpravě názvů obcí. Podle § 1 tohoto zákona úřední jméno města, obce, osady (části osady) stanovoval ministr vnitra.

Pro uplatnění výsledků práce této komise v praxi byl podstatný zákon č. 266 z 14. dubna 1920/ Sb., **o názvech měst, obcí, osad a ulic, jakož i označování obcí místními tabulkami a číslování domů**. Byl tím dán právní základ pro celkovou revizi i pro další práce a poprvé došlo k legislativní úpravě názvů obcí. Podle § 1 tohoto zákona úřední jméno města, obce, osady (části osady) stanovoval ministr vnitra.

Zákon ještě doplnilo nařízení vlády č. 324/1921 Sb., v němž mimo jiné bylo i stanoveno, jakou podobu mají mít nové místní tabulky s názvy.

Nová komise využívala také výsledky práce Místopisné komise České akademie věd, která zde působila od roku 1912. V tomto roce byl na její popud rozeslán obcím dotazník, jímž měly být zjištěny dialektické tvary názvů. Podklady byly později předány ministerstvu vnitra. Dále okresní politické správy v roce 1919 zhotovovaly seznamy míst pro připravované sčítání lidu, které bylo v roce 1921.

Na Moravě a Slezsku pracovaly dva užší výbory Stálé komise. Výsledky jejich práce byly schváleny plénem Stálé komise na schůzích v roce 1923 a naposledy 3. května 1924.

Dle zákona č. 266/1920 Sb. vydaly ministerstvo vnitra a státní úřad statistický na základě výsledků sčítání lidu z **15. února 1921 Statistický lexikon obcí v Čechách a Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku**. Byly to úřední seznamy míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 266 Sb. z. a n. a názvy obcí, osad a částí osad stanovené výnosem ministra vnitra Jana Malypetra ze dne 23. června 1923, čís. 43 354 pro Čechy a ze dne 17. listopadu 1924, čís. 75 000 pro Moravu a Slezsko.

Ministerstvo vnitra vydalo dle § 17 z. č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, v roce 1960 Seznam obcí Československé socialistické republiky 1960 podle stavu ke dni 1. července 1960, v němž byly zveřejněny úřední názvy obcí a osad.

Již na počátku šedesátých let začala éra postupného snižování počtu obcí, opět se stávaly místními částmi obcí. Tento právní akt pak vždy souvisel se stanovením jména obce a jejich místních částí, což po schválení plenárními zasedáními místních a okresních orgánů **stanovovala rada krajského národního výboru**, jak určila **vyhláška č. 97/1961 Sb., o názvech obcí, označování ulic a číslování domů**, a další předpisy. Vyhlášeno to pak bylo ministerstvem vnitra v Ústředním věstníku ČSR a ČR.

Další etapa určování názvů obcí nastala po společenských a politických změnách po **listopadu 1989**. Bývalé obce – tehdy místní části jiných obcí – se začaly zajímat o možnost osamostatnění. Do voleb dne 25. listopadu 1990 to udělalo 15 obcí. Ve smyslu zákona č. 36/1960 Sb. a vyhlášky č. 97/1961 Sb. na návrh okresního národního výboru **stanovil tehdejší Krajský národní výbor v příslušném místě nový název obce**.

4. Hodnocení působení obcí s RP

Pět let obcí s rozšířenou působností

Datum: 25. 6. 2008, **zdroj:** OF 2/2008, **rubrika:** Reforma veřejné správy

Před pěti lety se říkalo, že začíná druhá etapa reformy veřejné správy. První etapou byl vznik krajů, ve druhém kroku byly zrušeny okresní úřady a jejich působnost přešla převážně na obce s rozšířenou působností (ORP). Na další kroky se stále čeká. Měla se řešit problematika malých obcí a zejména reformovat centrální úroveň veřejné správy.

Ponechejme stranou jednotlivé etapy a související problémy, to by vyžadovalo mnohem větší prostor. Připomeňme si jen, že pro celý vývoj naší veřejné správy bylo klíčové rozhodnutí Poslanecké sněmovny na jaře roku 1998. Tehdy nevídaně jednotným počtem, více než 180 hlasů, zastupitelský sbor v Poslanecké sněmovně rozhodl o tom, že budeme územní veřejnou správu budovat jako sloučený model orgánu, který bude v rámci samosprávy

vykonávat samostatnou působnost a v přenesené působnosti zabezpečovat výkon státní správy.

Jak se na vznik a působení obcí s rozšířenou působností (ORP) dívají někteří jejich starostové s odstupem pěti let?

Valašské Klobouky

Ing. Dalibor Maniš, starosta Valašských Klobouk ve Zlínském kraji připomíná boj o velikost správních obvodů ORP. "Pro Valašské Klobouky bylo zahájení činnosti především bojem o to, zda v regionu role spádové obce náleží nám nebo Slavičínu. My jsme operovali od prvních okamžiků s tím, že obě místa by neměla být postavena proti sobě, ale mělo by být mezi nimi rovnítko. Nakonec vznikla obec s rozšířenou působností ve Valašských Kloboukách a Slavičín byl zařazen pod ORP Luhačovice. Teprve v tomto okamžiku se město začalo připravovat na převzetí státní správy z bývalých okresních úřadů".

Ve Valašských Kloboukách je **úřad roztržštěn do pěti různých budov, což přináší drobné problémy** v orientaci občanů a v konečném důsledku je to i dražší z hlediska provozních nákladů. Největším problémem minulosti i budoucnosti se zdá nekonceptnost ze strany centrálních orgánů, která mnohdy zbytečně přidává práci. Pro občana je vznik ORP velkým přínosem, neboť každý den od pondělí do pátku je úřední, zkrátila se vzdálenost mezi občanem a úředníkem. Na druhou stranu počty úředníků celorepublikově narostly a výkon státní správy je tedy dražší.

Nejbolestnější otázkou je financování, protože stát nedoceňuje práci, kterou obec musí vykonávat v rámci přenesené působnosti a doplácet na tyto činnosti ze svých vlastních příjmů. "Vcelku však hodnotím přínos ORP, přes všechny drobné nedostatky, vysoce kladně a je to správný krok na cestě k přiblížení se výkonem státní správy občanovi", říká na závěr Dalibor Maniš.

Sedlčany

Starosta Ing. Jiří Burian ze Sedlčan ve Středočeském kraji se dívá na vývoj podobně. "Přípravu na činnost ORP jsme řešili bez zásadních problémů. Byla však velmi krátká doba na přenos informací a převzetí dokumentace od příslušných odborů okresního úřadu. Stačili jsme připravit prostory i personální obsazení úřadu a od 2. 1. 2003 byl zahájen plynulý výkon státní správy v přenesené působnosti. Snažíme se v tom trvale pokračovat, **problémem je rozšiřování přeneseného výkonu státní správy** např. změnou zákona o sociální péči, na úseku dopravy nebo vznikem úřadu územního plánování. To vše bez navýšení státního příspěvku. Navíc jsem přesvědčen, že **celý systém se značně byrokratizuje**. S odstupem času si myslím, že celá reforma byla ukvapená, málo projednaná a připravená."

Zlepšení celého systému by přispělo zjednodušení výkonu státní správy, méně byrokracie a kontrolních úředníků, větší kontakt s občany a respektování samosprávné úlohy obce.

Ing. Burian si nemyslí, že bylo správné zrušení okresních úřadů, které měly zůstat odvolacím a metodickým orgánem pro výkon státní správy. **Reforma veřejné správy měla být dokončena i v ostatních odvětvích veřejné správy ve vazbě na potřeby občanů.**

Není jasná koncepce centrálních orgánů, které pouze plní politické zadání příslušné vlády. Příspěvky na výkon přenesené působnosti by měly odpovídat rozsahu státní správy a velikosti spravovaného území na základě analýzy, nikoliv nesrozumitelného výpočtu.

"Vím, že kvalita výkonu státní správy se neodvívá jen od úrovně centrálního řízení, ale také od přístupu a úrovně úředníků ORP. Moje hodnocení proto nelze brát jako kritiku, ale jako současný stav poznání," říká Jiří Burian.

Bílovec

Z Bílovce v Moravskoslezském kraji poslala svůj názor **starostka města Ing. Sylva Kováčiková**: "S odstupem pěti let bylo zrušení okresních úřadů dle našeho názoru krok, který nebyl zcela připraven, což se projevilo krátce po zahájení celého procesu. Stát sice zřídil na jednotlivých městech s rozšířenou působností tzv. tabulková místa, která finančně dotoval, aby se nestala přítěží městských rozpočtů. Tato místa byla obsazena pomocí trojstranných smluv většinou zaměstnanci zaniklého okresního úřadu nebo nově přijatými pracovníky. Tito zaměstnanci pak měli jistotu, že práci v každém případě mají zajištěnou. Avšak ne každý zaměstnanec, přijatý z okresního úřadu odváděl svou práci tak, jak se od něj očekávalo. V období příprav vznikaly problémy s předáváním spisů, které každý odbor vedl jiným způsobem a také s jinou zodpovědností a pečlivostí".

Velký problém, který zůstává nevyřešen je rozdělení měst a obcí do správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Zejména se to projevuje v těch správních obvodech, které přesahují hranice bývalých okresů. **Pokud do obvodu ORP přešla spádová obec z jiného okresu, vznikají jejím občanům značné potíže** na těch úsecích státní správy, jejichž správní obvody se kryjí s hranicemi okresů, které se nezměnily.

Pozitivem zrušení okresních úřadů je zvýšení prestiže města, vybavení kanceláří výpočetní technikou, **podstatné zlepšení vztahu úřadu k občanovi** a stále se zvyšující tlak na kvalitu práce úředníků.

"Od reformy veřejné správy se očekávalo snížení byrokracie a to se bohužel nenaplnilo, dokonce došlo k jejímu zvýšení. Chybí zejména propojenost jednotlivých úřadů, která by splnila to, po čem všichni touží -- aby po úřadech putoval formulář a ne občan. Státní správa není kompatibilní v zavádění jednotlivých informačních technologií. Chybí koordinovanost práce jednotlivých ministerstev a následně jejich územních pracovišť. Hodnocení role centrálních orgánů můžeme shrnout do jedné věty -- **metodické vedení okresním úřadem bylo pružnější,**" na závěr píše Sylva Kováčiková.

Černošice

Uvedené názory představitelů obcí s rozšířenou působností, které však reprezentují spíše menší správní obvody, potvrdila také **Helena Langšádlová, místostarostka z Černošic a**

předsedkyně pracovní skupiny obcí III při Svazu měst a obcí. Černošice plní roli ORP pro celý obvod okresu Praha-západ a převod působností se jich proto týkal velmi úzce. "Nejhorší bylo, že převod se prováděl na poslední chvíli, řada kvalitních lidí z bývalého okresu odešla a dodneška zápasíme s prostorami, protože počet obyvatel správního obvodu se nám zvýšil z 85 tisíc na více než 100 tisíc. Navíc se rozšířily činnosti -- dopravní agendy, biometrické údaje, centrální registrační místo atd.

Obecně však jsou nejvíce problematické dva okruhy. První je financování a druhý se dotýká rozsahu kompetencí. Pokud už bylo jednou rozhodnuto o sloučeném modelu, měla by se tato otázka komplexně vyhodnotit a dopracovat. Některé kompetence, které mají malou četnost výskytu by bylo možné převést na kraje a ostatní, které občané a další účastníci vyžadují, maximálně zjednodušit. Projevují se stálé tendence resortů odnímat agendy městům a vytvářet samostatné územní pracoviště v regionech (sociální péče). Zcela je opomíjena otázka sjednocení správních obvodů v jednotlivých odvětvích státní správy. Chybí koordinace resortů a jejich metodická činnost."

Financování obcí s rozšířenou působností je třeba vidět ze dvou hledisek. První fáze souvisela s vybavením a připraveností úřadů. Tam byly rozdílné podmínky podle konkrétní situace v daném místě. Pokud jde o provozní náklady v současnosti, tak samozřejmě existují rovněž rozdíly, ale **základní hledisko efektivnosti vyplývá z velikosti správního obvodu.** Zpravidla ve větším správním obvodu je výkon přenesené působnosti efektivnější a kvalitnější než v malých obvodech. Z hlediska financování je rovněž nesystémové, když celkově výkon přenesené působnosti je dotován státním příspěvkem a vedle toho je výkon sociálně právní ochrany dětí hrazen zúčtovatelnou dotací.

"Není možné obcím, které doplácí na přenesený výkon státní správy ze svého rozpočtu argumentovat tím, že mají ztráty hradit ze svých daňových příjmů. Tyto **obce dostávají daňový výnos na základě počtu obyvatel své obce, ale přenesenou správu konají pro celý správní obvod**, který je počtem obyvatel mnohem větší", říká na závěr Helena Langšádlová.

Závěr

Obcím a městům, které náleží do správního obvodu ORP, nové uspořádání většinou vyhovuje. Občané si pochvalují, že v řadě agend nemusí dojíždět do okresního města. Zejména to platí pro dopravní a pasové agendy, vyřizování osobních průkazů, sociálních věcí apod. Starostové obcí také kladně hodnotí představitele obcí s rozšířenou působností, pokud s nimi společně řeší záležitosti celého obvodu i v širších souvislostech. Potvrdil nám to Zdenek Blanař, starosta z Brumova-Bylnice v obvodu Valašských Klobouk, starostka Anna Kellerová z obce Kujavy v obvodu Bílovce i starosta Miroslav Hrazánek z Jesenice na Sedlčansku.

5. Příklad: Obec s pověřeným obecním úřadem (POU) Český Dub

Historie města

Historie Českého Dubu sahá do románského období. Město patří k nejstarším sídlům severních Čech, vzniklo při kupecké stezce jako tržní osada na vyvýšenině obtékané potoky Ještědka a Rašovka. Újezd Vladislavice včetně hradu, raně románského kostela a přilehlé osady svěřil roku 1115 kníže Vladislav I. Benediktinskému klášteru v Kladrubech. Novým majitelem se stal v roce 1237 Markvartice Havel z Lemberka, který zde ve 40. letech 13. století vybudoval pro rytířský a špitální řád johanitů opevněný klášter s kaplí sv. Jana Křtitele, patrona řádu. Současně vzniklo i malé poddanské johanitské město Dub. Při raně románském kostelu sv. Ducha stál roubený špitál, kde příležitostně léčila manželka Havla sv. Zdislava. Ve zdejším klášteře pobýval v roce 1357 také císař Karel IV. Husitská vojska Jana Čapka ze Sán obsadila Dub v roce 1425 a v roce 1429 byla komenda během tažení Prokopa Holého na Žitavu zničena. Město ve druhé polovině 15. století pustošila lužická vojska a požáry, jeho totální zkáza přišla v 80. letech. Od roku 1490 započal Jan z Vartemberka budovat nové město a na náměstí nechal pro sebe vystavět dům. Od roku 1552 se do historie Dubu začal významně zapisovat Jan z Oprštorfu, který přestavěl románský klášter a pozdněgotický hrad zvaný Krucemburk na reprezentativní renesanční zámek. V první polovině 60. let nechal postavit radnici a městu udělil privilegia. Ze 70. let pochází kostel Nejsvětější Trojice, v roce 1579 byl rovněž dokončen katolický kostelík (kaple sv. Jana) a špitál. Dub za vlády Smiřických (od roku 1591) i Albrechta z Valdštejna (od roku 1622) přestal být sídelním městem.

Po zavraždění vévody, kdy se na zámku usídlil hrabě Ludvík Hektor Isolani, i za následné vlády vídeňského kláštera augustiniánek město již ztrácelo na významu. Pohromou se stal požár v 80. letech 17. století, který zničil kostel, špitál, radnici, školu, domy, vrchnostenské stodoly atd. Na sklonku 18. století se začíná oficiálně užívat názvu Český Dub (dříve Bömische Aicha). Dubské panství koupili v roce 1838 Rohanové a v též době začíná město rozvíjet schopný textilní podnikatel Franz von Schmitt. Prosperující firma řízená z Českého Dubu patřila k významným textilním podnikům monarchie a Schmittův podnikatelský duch se promítal i do obrazu města. Postaveny byly nové objekty, opraveny domy, budovaly se silnice atd. Po vzniku Československa došlo ve městě k otevření české školy, kina, knihovny, nové sokolovny, založení muzea či započetí výstavby koupaliště. Během komunistického režimu po roce 1948 dochází spíše k devastaci městských památek, stavební rozvoj nastává až po roce 1989, největší realizací je přístavba základní školy. V roce 1991 byly objeveny prostory johanitského kláštera a po dvou letech zpřístupněny veřejnosti.

Kraj: [Liberecký kraj](#), okres: [Liberec](#)

Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem Český Dub je vymezen územím obcí:

Seznam obcí, tvořících správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem Český Dub - část 1

- [Bílá](#)
- [Cetenov](#)
- [Český Dub](#) (pou)
- [Hlavice](#)

Seznam obcí, tvořících správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem Český Dub - část 2

- [Janův Důl](#)
- [Křižany](#)
- [Osečná](#)
- [Proseč pod Ještědem](#)

Seznam obcí, tvořících správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem Český Dub - část 3

- [Světlá pod Ještědem](#)
- [Všelibice](#)
- [Zdislava](#)

Vysvětlivky:

- Obce jsou řazeny abecedně.
- Tučným písmem jsou zvýrazněna města.
- Příznak označuje obce registrované pro online aktualizaci v portálu MOOL.
- Příznak označuje obce, které mají Archiv [vismo](#).

6. „Historický omyl“ o významu Českodubská – jako zásobitele zemědělských produktů pro Podještědí a město Liberec

Historický odkaz na nesprávné hodnocení významu Českodubská z pramenu Václava Havla (96) – významného místního učitele a kronikáře...

Poznámka o úloze a významu obce Český dub a přilehlých vesnic jako nutném potravinářském zásobiteli nejen pro tuto oblast, ale i pro blízký Liberec, který se s jistotou očitne v říši Německé je zcela nesprávná, vychází z historických podání a lze jej vyvrátit následnými fakty:

Týdenní trhy v Českém Dubě nejsou zásobovány z blízkých českých vesnic, ale z daleko jižněji položených českých krajů a také potravinářský obchod českých vesnic podještědských s Libercem neděl se z vlastní živočišné produkce Podještědí, které jsou krajem horským je v tomto oboru sotva soběstačný, ale obchod ten (másla, vejce, med, drůbež drobná, husy, vepří, hovězí dobytek, peří atd.) byl veden z nákupů z dalších bližších i vzdálenějších krajů českých – Turnovska, Hradištska, Sobotecka, Boleslavska, ale i z Polabí (husy, dobytek), ba i jižní Moravy a Slovenska (dobytka).

Kdyby tyto ryze české obce byly připojeny s Čes. Dubem k Německu, byly by zcela odříznuty od svého zásobovacího zázemí a ani Liberec by připojením jich ničeho nezískal.

Zdroj: EDEL.T: *PODJEŠTĚDÍ V HITLEROVĚ TŘETÍ ŘÍŠI*. Podještědské muzeum K. Světlé Český Dub. Světlá p.J., 2009;

Původní zdroj: EDEL.T. *Podještědí v Hitlerově třetí říši*. 2009

České vsi Českodubská.

Obsazením okrajových ryze českých osad Českodubská (byly obsazeny za původně stanovenou a nepochybnou hranicí etnografickou) Smržova, Starého Dubu, Modlibohova, Rozstání, Hodek a Pasek a na východě Bohdánkova a Petrašovic s částí Rašovky, spolu s městem Českým Dubem a Hodkovicemi vznikla samozřejmě na ryze českém venkově českodubském obava, nebude-li usilováno o to, aby celé Českodubsko severně od silnice Čes. Dub – Hodkovice bylo snad připojeno k říši Německé. Důvodem by mohlo býtí přání zabratí spojovací silnice Čes. Dub – Hodkovice a Čes. Dub – Liberec a pak i mylná domněnka, že české vsi této oblasti jsou nutnými potravinářskými zásobiteli nejen pro Čes. Dub, ale i pro blízký Liberec, který bude určitě v říši Německé.

Toto mínění je zcela nesprávné. Týdenní trhy v Čes. Dubě nejsou zásobovány z blízkých českých vesnic, ale z daleko jižněji položených českých krajů a také potravinářský obchod českých vesnic poještědských s Libercem neděl se z vlastní živočišné produkce Poještědí, které jsou krajem horským je v tomto oboru sotva soběstačný, ale obchod ten (másla, vejce, med, drůbež drobná, husy, vepří, hovězí dobytek, peří atd.) byl veden z nákupů z dalších bližších i vzdálenějších krajů českých - Turnovska, Hradištska, Sobotecka, Boleslavska, ale i z Polabí (husy, vepří) i krajin jižnějších až do Českomor. vysociny, Povltaví a Pošumaví (husy, dobytek), ba i jižní Moravy a Slovenska (dobytka).

Kdyby tyto ryze české obce byly připojeny s Čes. Dubem k Německu, byly by zcela odříznuty od svého zásobovacího zázemí a ani Liberec by připojením jich ničeho nezískal.

Zachování celé této české oblasti pro ČSR. je také v ohledu národnostním stoprocentně ospravedlněno. Hranice národnostní je tu zcela evidentní a nepopíratelná a nemůže vůbec býtí etnografické hranice určitější a průkaznější. Číslo to plně dokazují. Ostatně již v plánu V. pásma okupačního byly všechny vsi severního Poještědí uznány za osady nepopíratelně české. To se týká zachování i obce Smržova, vsi 100% české, která měla býtí obětována, aby pro zabraný Český Dub byla zachráněna spojovací silnice ze záp. německého území přes tuto ves tam vedoucí ...

Všecky tyto české obce a česká většina města Čes. Dubu žádají, aby byly včleněny do ČSR v plných a neztenčených svých hranicích katastrálních. Tím bude zároveň zachována ostrá hranice národnostní, přirozená i hospodářská.

K materiálu byla připojena statistika počtu obyvatel obcí v Podještědí.